

Nestlé Pro Zdraví Děti

OVOCE & ZELENINA

MANUÁL
PRO LEKTORY

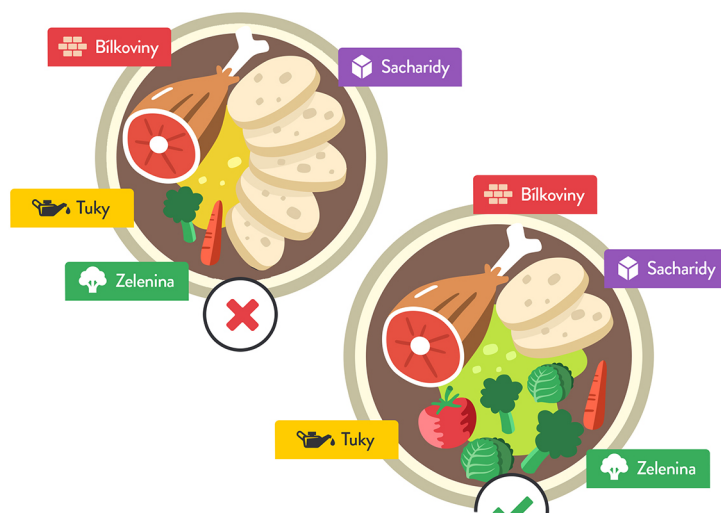
Nestlé Pro Zdraví Děti

OVOCE & ZELENINA

Tato brožura obsahuje graficky zpracované a textové informace o ovoci a zelenině, lokálních potravinách a o tom, jak by měl vypadat zdravý talíř.

ZDRAVÝ TALÍŘ

ZDRAVÝ TALÍŘ

Učitel: Určitě jste už někdy slyšeli o zdravém talíři. Zdravý talíř by měl obsahovat přesně ty živiny, které naše tělo potřebuje a přesně v tom množství, které potřebuje. Který z těchto dvou talířů je podle vás zdravý talíř?

Děti odpovídají, že ten vpravo. Náповědou jim jsou značky u obrázků talířů.

Učitel: V čem se podle vás tyto dva talíře liší?

Děti zkoušejí odpovědět, rychlý sled odpovědí.

Učitel: V jedné porci vašeho jídla by měla mít největší podíl zelenina, nejlépe v syrové podobě, protože si tak udrží nejvíce vitamínů. Bílkoviny nám dodá maso, ryby nebo luštěniny jako například fazole. Sacharidy nemusejí být nutně sladké, najít je můžeme většinou v přílohách, které by měly zabírat čtvrtinu talíře a tuky bychom měli jíst vyváženě půl na půl rostlinné a živočišné.

Napadají vás ještě další způsoby, jak připravit zeleninu, aby měla pořád spoustu vitamínů?

Děti odpovídají - vařená, pečená, dušená na páře.

Pozn.: Nejlepší způsob, jak konzumovat zeleninu a ovoce, je v syrovém stavu, dále pak připravovanou na páře. Dlouhým vařením ve vodě nebo smažením ztrácí potravina na kvalitě, co se vitamínů a minerálních látek týče, většinou i na chuti.

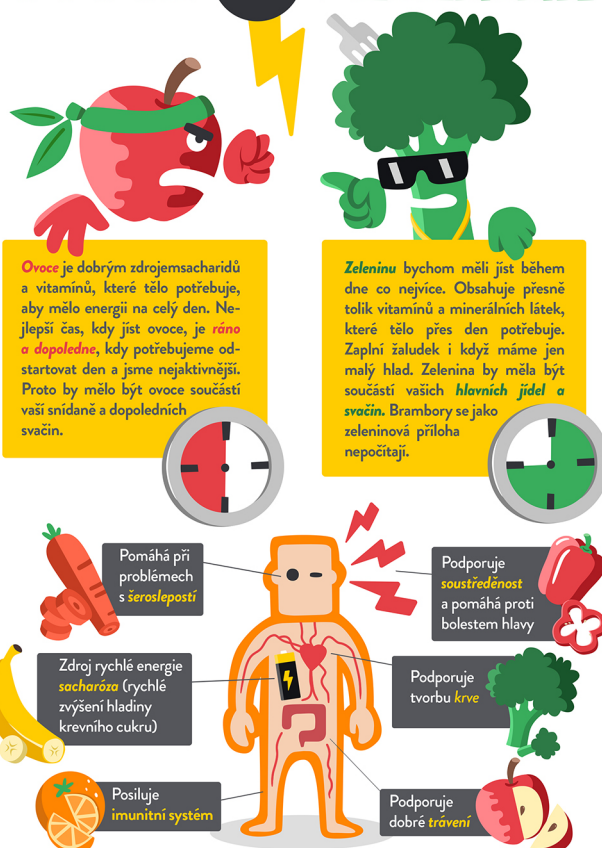
Učitel: Který z těchto dvou talířů se nejvíce podobá tomu, co jíte doma/ve školní jídelně?

Nechat děti odpovídat.

Učitel: Čím byste nahradili knedlíky na obrázku, aby byl náš zdravý talíř ještě zdravější?

Děti odpovídají - brambory, těstoviny, rýže.

OVOCE VS. ZELENINA

OVOCE VS. ZELENINA

Učitel: I když jsou jak zelenina, tak ovoce zdravé a prospěšné, jsou věci, ve kterých se liší. Čím si myslíte, že je zelenina jiná od ovoce a naopak? Myslíte, že záleží, kdy přes den jíme ovoce či zeleninu?

Děti zkoušejí odpovídat, rychlý sled odpovědí.

Učitel: Pojdme si společně o ovoci a zelenině něco přečíst a dozvědět se, jak to s nimi je.

Děti postupně na vyvolávání čtou informační okna.

Učitel: Vitamíny a minerální látky, které ovoce a zelenina obsahují, pomáhají tělu správně fungovat. Některé ovoce nebo zelenina obsahují odlišné vitamíny, a proto pomáhají tělu různě. Pojdme se podívat, čím různé druhy ovoce a zeleniny pomáhají.

Na vyvolání děti jmenují různé druhy ovoce a zeleniny a čtou k nim informační okna.

Učitel: Napadají vás ještě nějaké druhy ovoce nebo zeleniny, o kterých víte, že něčemu prospívají?

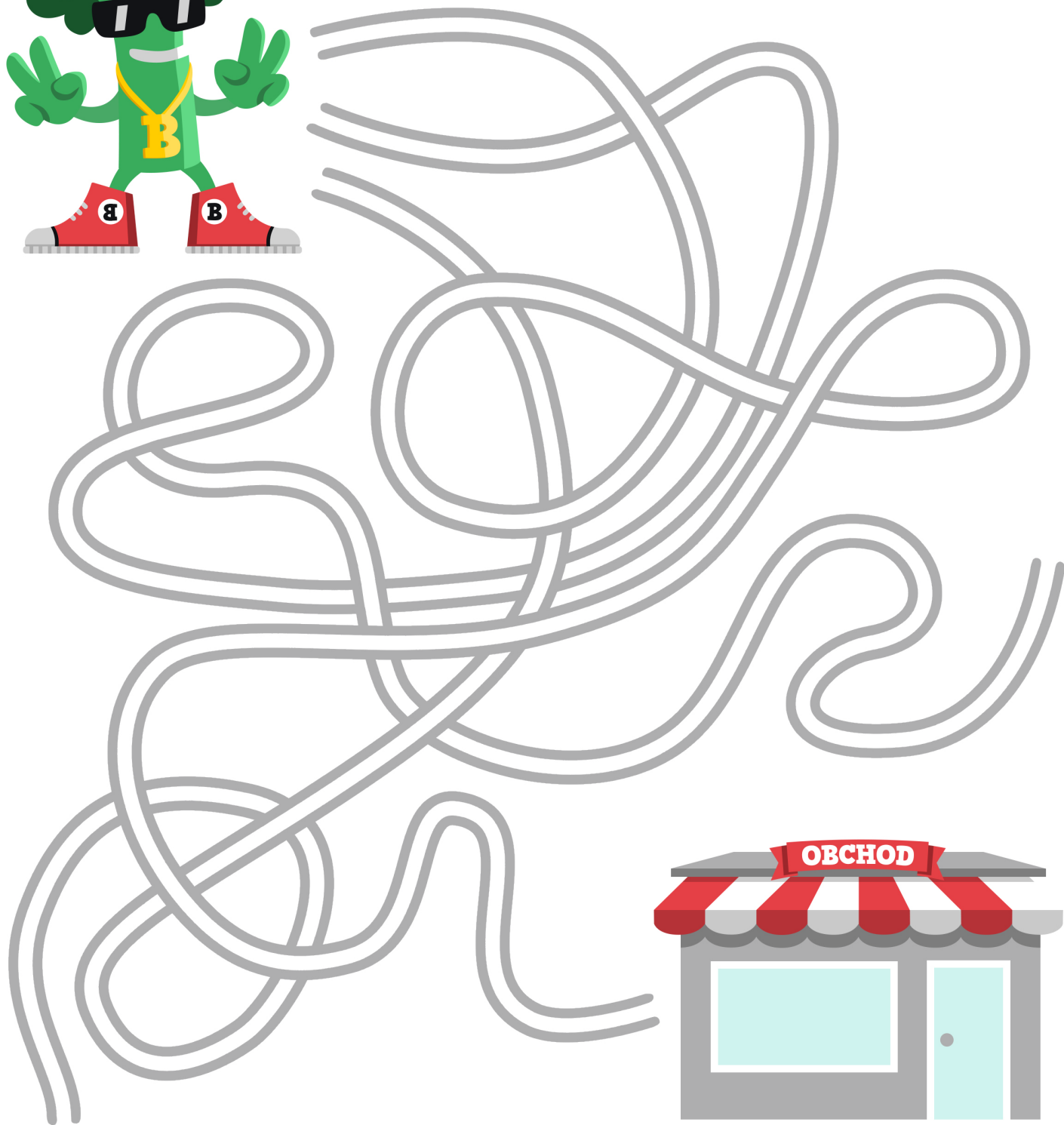
Děti, pokud vědí, odpovídají. Pokud nevědí, pokračuje se dál.

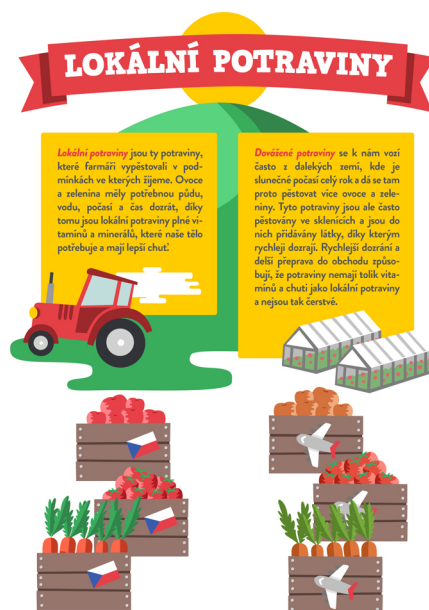

NAJDI CESTU!

Pomůžеш najít Brokoličákovi správnou cestu do obchodu?

LOKÁLNÍ POTRAVINY

Učitel: Co si myslíte, že znamená, když se o potravinech řekne, že je lokální?

Děti se pokoušejí odpovědět.

Učitel: Lokální potraviny jsou potraviny vyrobené nebo vypěstované v místě, kde žijeme nebo celkově v naší zemi. Na obrázku vidíme nalevo lokální ovoce a zeleninu a napravo ovoce a zeleninu dovezenou ze zahraničí. Je mezi nimi nějaký rozdíl?

Děti odpovídají, že má ovoce a zelenina nalevo lepší barvu, je větší apod.

Učitel: Protože se dovážená zelenina a ovoce pěstují více a častěji během roku, nestíhají pořádně dozrát a chybí jim to potřebné jako vitamíny, minerální látky a také chuť. Často se také ovoce a zelenina sklízí dřív, než úplně dozrají a dozrávají během převozu do našich obchodů, což jim ubírá na čerstvosti.

Věděli byste o nějakém ovoci nebo zelenině, které jste ochutnali a které u nás neroste?

Děti vyjmenovávají různé, převážně exotické ovoce.

Učitel: A přesně takové ovoce/zelenina se k nám musí dovážet, protože u nás neroste. Myslíte si, že je dobré takové ovoce/zeleninu jíst spíš než ovoce a zeleninu, které rostou u nás?

Děti odpovídají, že ne.

Učitel: Shrňme si, proč je lepší konzumovat lokální a sezonní ovoce a zeleninu!

Ovoce a zelenina obsahují velké množství vitamínů a minerálních látek, které naše tělo potřebuje, aby dobře fungovalo.

Když má ovoce a zelenina správné podmínky, jako jsou půda, voda, slunce a čas dozrát, získá více vitamínů, minerálních látek a má lepší chuť.

Sezonní ovoce a zelenina není přepravována tisíce kilometrů, a je proto čerstvější a nemusí být ošetřována chemickými látkami.

ZDRAVÝ TALÍŘ

Vyberte potraviny, které vidíte na obrázku nebo které vás napadnou. Tyto potraviny pak nakreslete na talíř v takovém množství, v jakém by měly na zdravém talíři být.

SEZÓNŇÍ POTRAVINY

Jako sezónní potraviny označujeme to ovoce a zeleninu, která je právě v danou dobu zralá v místech, kde žijeme. Může se stát, že je nějaká zelenina či ovoce sezónní několikrát za rok - to protože během roku uzrívá víckrát.

Pokud kupujeme a jíme jídlo, které je právě v sezóně, máme záruku, že bude nej kvalitnější, plné vitamínů a živin a i jeho cena bude v tu dobu nejvýhodnější.

LEDEN jedlé kaštany porek růžičková kapusta řeřicha sladké brambory tuřín	ÚNOR růžičková kapusta čekanka	BŘEZEN nové brambory šibuk	DUBEN cibule jarní cibulka rebarbora
KVĚTEN řeřicha kedlubna cibule chřest salát špenát jahody	ČERVEN zeť brokolice cuketa řepa hrášek květák mrkvi rajčata třešně	ČERVENEC okurka paprika lilek celer	SRPEN česnek borůvky brokolice angrešt hrušky jablka maliny meruňky rektanový víně
ZÁŘÍ dýně ředkvičky kukuřice ostružiny patison brusinky rybič švestky	ŘÍJEN brambory houby lískové oříšky	LISTOPAD sladké brambory špenát tuřín jedlé kaštany datle	PROSINEC jedlé kaštany datle

SEZÓNŇÍ POTRAVINY

Učitel: Co jsou to lokální potraviny, jsme si řekli, často se také o lokálních potravinách říká, že jsou, nebo nejsou sezónní. Věděli byste, co to znamená?

Děti buď vědí a odpovídají, nebo neví a pokračuje se.

Učitel: Když je ovoce nebo zelenina v sezóně, znamená to, že právě dozrává, a je tedy nejčerstvější. Takové potraviny mají mnohdy nejlepší chuť a obsahují nejvíce nám prospěšných živin, jsou také častokrát v době jejich sezony nejlevnější.

Když se podíváme do kalendáře, jaké druhy ovoce a zeleniny jsou zrovna tento měsíc v sezóně?

Děti podle obrázků v brožůře čtou potraviny, které jsou zrovna v sezóně.

Je možné se děti také ptát, zda si něco někdy pěstovaly/pěstují sami na zahrádce, tudíž znají proces dozrávání a sklizení.

Učitel: Pojďme si shrnout, co jsme se dnes dozvěděli!

Víme, že největší místo na našem talíři by měly zabírat ovoce a zelenina, bílkoviny jako maso nebo fazole by pak měly tvořit stejnou část jako přílohy, které nám dodávají sacharidy.

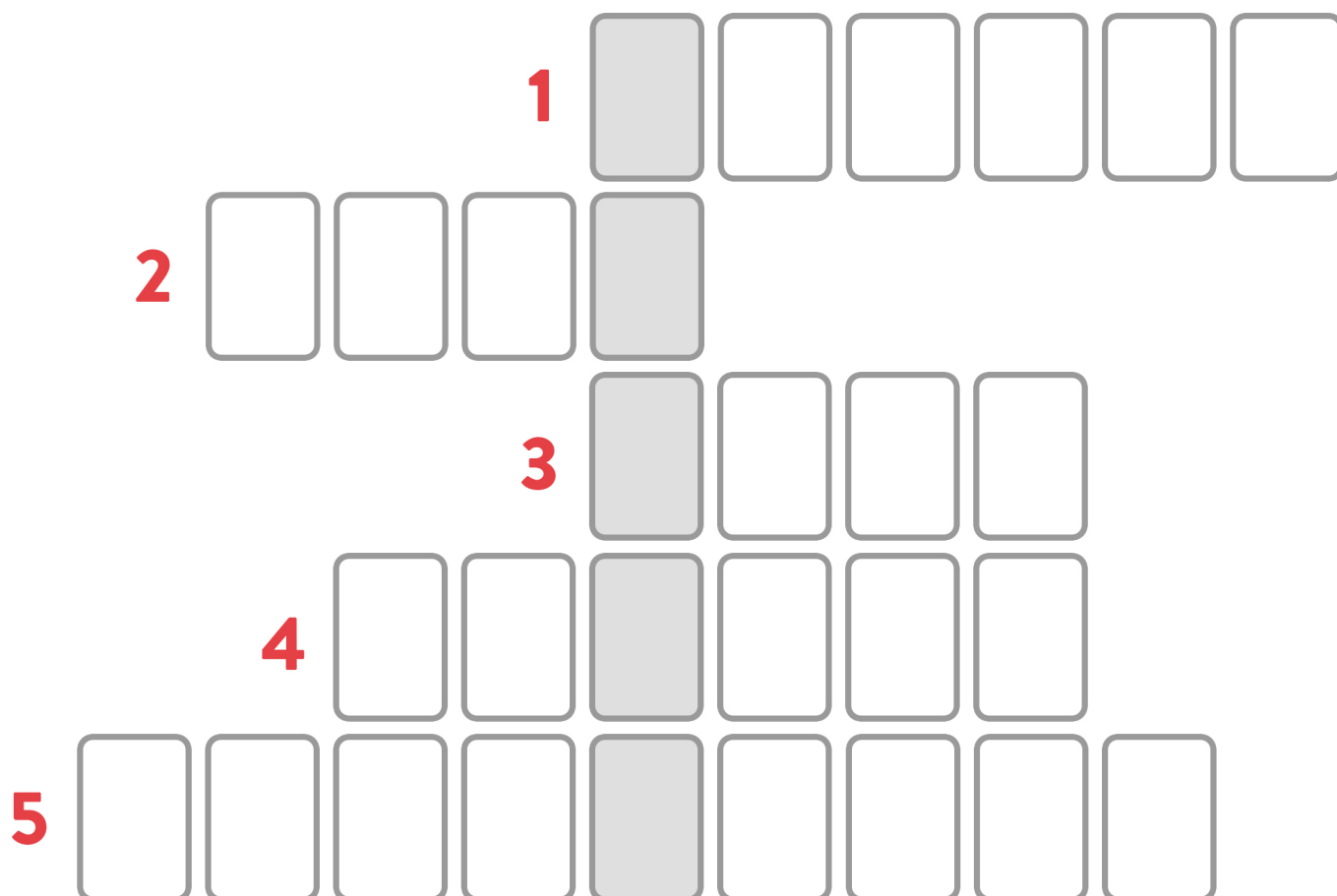
Ovoce a zelenina je bohaté na vitamíny a minerální látky a různé druhy obsahují různé vitamíny a minerální látky, proto bychom měli jíst zeleniny a ovoce co nejvíce.

Nejlepší jsou lokální potraviny, které jsou zrovna v sezóně, protože nejlépe chutnají a mají nejvíce živin.

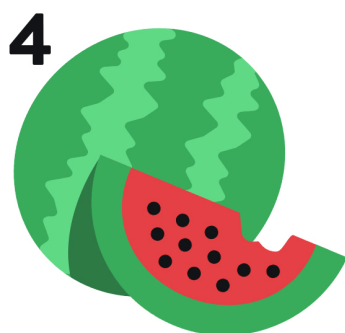

TAJENKA

Vyplň do tajenky názvy ovoce a zeleniny, které vidíš pod tajenkou a odhal, jaké slovo skrývá!

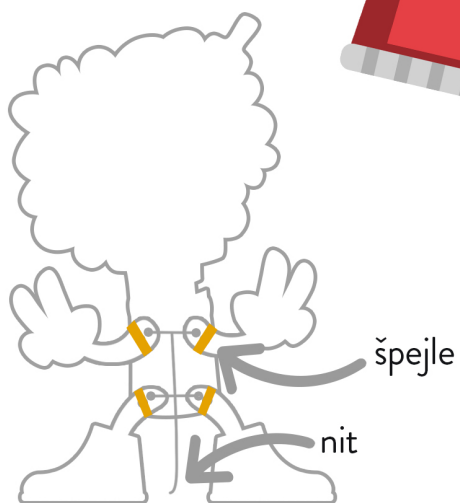

Tajenka: _____

Složený brokoličák

BUDETE POTŘEBOVAT: 4 kousky špejle, kousek niti, jehlu na šití